

Który fundusz emerytalny najskuteczniej pomnaża pieniądze swoich klientów

Ranking „Gazety” na najlepszy Otwarty Fundusz Emerytalny 2005 r. rozstrzygnięty. Bezapelacyjnym zwycięzcą – po raz drugi z rzędu – jest ING Nationale-Nederlanden. Drugie miejsce przypadło Polsatowi. Na podium niespodziewanie wskoczył największy w kraju fundusz emerytalny – Commercial Union

Andrzej Stec

Najnowszy ranking „Gazety” publikujemy z myślą o ponad 50 tysiącach młodych osób, które w ostatnich miesiącach rozpoczęły swoją pierwszą pracę. Jeśli do najbliższego wtorku nie podpiszą umowy z żadnym funduszem, to Otwarty Fundusz Emerytalny (OFE) wybierze za nich – ponoć najlepszy w Europie – system informatyczny ZUS. Zgodnie z przepisami w losowaniu, w ostatni dzień stycznia, nie wzmą jednak udziału największe fundusze oraz te najstabilniej pomnażające składki przyszłych emerytów w trzech ostatnich latach.

Z naszego rankingu powinna też skorzystać prawie 12-mln klientela OFE. Za jego pomocą łatwo można sprawdzić, jak w porównaniu z konkurencją radzi sobie dany fundusz. Warto się interesować poczynaniami OFE i ich miejscem w rankingu. Jak wyliczyli specjaliści z Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych (KNUiFE), emerytura z najlepszych funduszy za 25 lat może być nawet o połowę wyższa niż wypłacana przez najslabsze (pod warunkiem utrzymania się dotychczasowej różnicy w wynikach zarządzania). Jeśli więc czujesz, że twój fundusz najlepsze czasy ma już za sobą, a jego doradców inwestycyjnych zaczyna zawodzić nos, możesz go bezpłatnie zmienić na inny (o ile masz dwuletni staż). Rocznie decyduje się na to kilkaset tysięcy Polaków.

Krótko o rankingu OFE

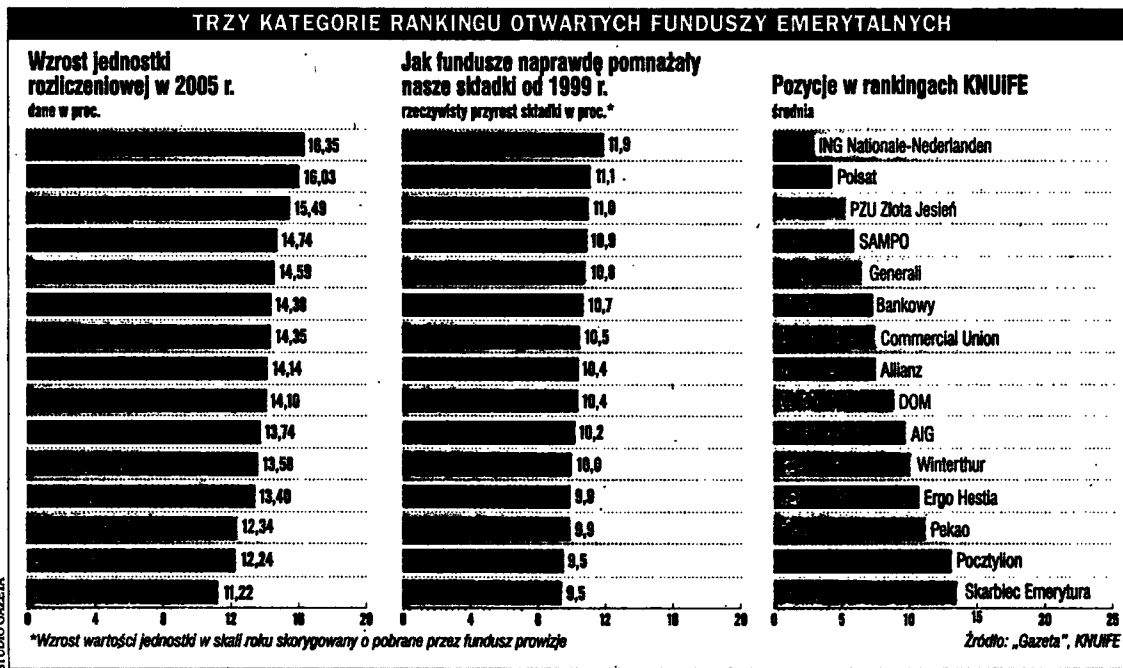
„Gazeta” oceniała fundusze emerytalne podobnie jak rok temu w trzech kategoriach.

Najpierw więc sprawdziliśmy, jak w 2005 r. fundusze radziły sobie na rynku finansowym, czyli obliczyliśmy wzrost wartości ich jednostek rozliczeniowych (OFE podobnie jak fundusze inwestycyjne przeliczają na jednostki wszystkie wpływające do nich co miesiąc składki klientów).

Następnie wzięliśmy pod lupę stabilność formy zarządzających, czyli wyliczyliśmy średnią pozycję funduszy w 15 dotychczasowych rankingach KNUiFE.

Na koniec – najważniejsze. Sprawdziliśmy, jak naprawdę urosła nasza emerytura w OFE od początku ich istnienia. Uwzględniliśmy wszystkie pobierane opłaty i prowizje.

Za każde z trzech kryteriów 15 działającym funduszom emerytalnym przy-

pisywaliśmy punkty w skali od 1 do 15. Ocena za rzeczywisty wzrost wartości składek uwzględniająca prowizje liczyła się podwójnie – przyznawaliśmy za nią dwa razy więcej punktów. O miejscu w rankingu zadecydowała suma uzyskanych punktów.

Celowo pominęliśmy ocenę za wysokość prowizji, którymi OFE systematycznie pomniejszają wpływające składki. W 2004 r. zmieniły się przepisy, które narzuciły funduszom nowe, istotnie niższe stawki („Gazeta” walczyła o to przez długi czas). Obecnie nie mogą one uszczuplać składek o więcej niż 7 proc. (po 2010 r. prowizja będzie dalej stopniowo spadać, aby od 2014 r. wynieść 3,5 proc.). Teraz prawie wszystkie OFE stosują taką samą taryfę prowizji. Chlubnym wyjątkiem jest Allianz. Do 2014 r. będzie obciążał nowych członków prowizją niższą od składek – średnio o 2,3 proc. rocznie.

Hossa służy emerytom

Zacznijmy od zeszłorocznych osiągnięć inwestycyjnych. To ważna kategoria, bo może służyć klientom funduszy za dobrą wróżbę. Roczne wyniki inwestycyjne podpowiadają, czego można się spodziewać w przyszłości po danym funduszu. Bo jeśli fundusz, który dotychczas szczylił się dobrym nosem do interesów, nagle go stracił i nie wyciąga z tego szybko wniosków, to w kolejnych rankingach może już zaliczyć bolesny spadek (to działa również w drugą stronę).

Rok 2005 był drugim z rzędu, który sprzyjał pomnażaniu pieniędzy. Do Polski wciąż napływały pieniądze inwestorów zagranicznych wabionych coraz szybciej rozwijającą się gospodarką. Krajowe indeksy giełdowe poszybowały do góry o jedną trzecią (OFE ulokowały w akcjach około 30 proc. aktywów). Dobra koniunktura utrzymała się też na rynku obligacji.

Średni wzrost jednostek rozliczeniowych OFE w 2005 r. był więc imponujący i wyniósł ponad 14 proc. To dużo – trzy razy więcej, niż dała zarobić w tym czasie lokata bankowa. Dla porównania realny zysk z długoterminowych emerytalnych inwestycji na Zachodzie nie przekracza z reguły 4 proc. rocznie. – Tak dobry rok jak ubiegły szybko się nie powtórzy – mówi większość doradców inwestycyjnych, którzy zarządzają aktywami OFE.

Jak wynika z danych KNUiFE, w zeszłym roku najlepszym nosem do inwestycji wykazali się zarządzający dużych funduszy: ING Nationale-Nederlanden, AIG i Commercial Union (temu ostatniemu pomogła zmiana pod koniec 2004 r. dyrektora odpowiedzialnego za inwestycje). Przeczy to obiegowej opinii, że mniejsi mogą sprawniej poruszać się na polskim, wciąż niewielkim i płyt-kim, rynku finansowym.

Istotnie słabiej radził sobie natomiast PZU Złota Jesień. W oczach stabilnie Bankowy, który przez długi czas był liderem rankingów KNUiFE. Ciele otwarcie przyznają, że nie docenili potencjału polskich akcji.

Stabilność formy według KNUiFE

Roczne osiągnięcia OFE, choć są bardzo ważne, stanowczo za mało znaczą, by tylko na ich podstawie podjąć decyzję o zmianie czy wyborze funduszu. Niektóre po osiągnięciu dobrych wyników w jednym roku w kolejnych latach potrafiły spocząć na laurach. Do właściwej oceny stabilności formy posłużyły nam rankingi KNUiFE. Co pół roku prezentują one trzyletnie osiągnięcia inwestycyjne funduszy (do 2003 r. rankingi ukazywały dwuletnie stopy zwrotu OFE na koniec każdego kwartału). Dotychczas powstało 15 takich rankingów (ostatni – na koniec września).

W rankingach KNUiFE najlepiej wypadła z reguły ING Nationale-Nederlanden. Ostatnio wskoczył na pierwszą pozycję, a dobre wyniki inwestycyjne w 2005 r. sugerują, że nie zamierza tej pozycji szybko opuścić. Stabilną formą mogą się też poszczycić specjaliści z Polsatu i PZU.

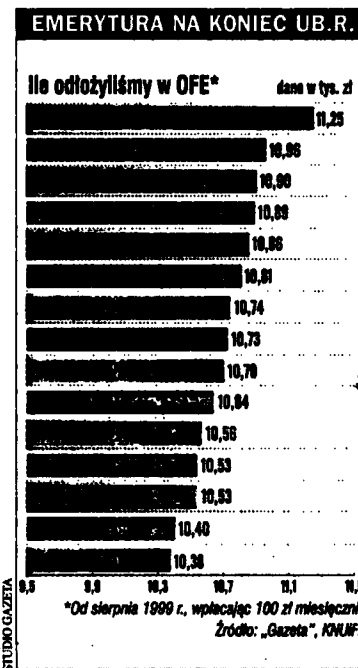
Drugi biegun tej kategorii od roku niezmiennie okupują: Ergo Hestia, Pekao, Pocztynion i Skarbiec Emerytura. Ten ostatni być może już wkrótce awansuje. Powód? Skarbcowi chce pomóc PZU, który zapowiedział już jego przejęcie.

Słabsze ostatnio osiągnięcia inwestycyjne coraz bardziej pograżają OFE Bankowy, który przez długi czas był liderem rankingów KNUiFE.

Emerytura bez prowizji

Na koniec przyjrzyjmy się, jak fundusze naprawdę pomnażają nasze składki. Wcześniej wyliczenia – wzrost jednostki rozliczeniowej czy rankingi KNUiFE – nie uwzględniały prowizji, którymi OFE pomniejszają wpływające do nich co miesiąc składki.

W tej najważniejszej kategorii, podwójnie przez nas punktowanej, ponownie najlepiej wypadł ING Nationale-Nederlanden. Składki jego klientów z największym stażem rosły od sierpnia 1999 r. o 11,9 proc. rocznie. Próbuje mu dorównać Polsat (11,1 proc.) oraz DOM (11 proc.) czy Commercial Union (10,9 proc.).

Niską ocenę otrzymał Allianz, najmniej zachłanny fundusz. Pobiera wprawdzie istotnie niższe prowizje niż konkurencja, ale wiele do zyczenia pozostawiają jego osiągnięcia inwestycyjne.

Według naszych obliczeń osoba, która od połowy 1999 r. wpłaca do OFE 100 zł miesięcznie, w najlepszym funduszu odłożyła już na emeryturę 11 249 zł. Klient najslabszego – 10 377 zł.

Zwycięzcy

W rankingu „Gazety” bezapelacyjnym zwycięzcą ponownie został ING Nationale-Nederlanden. Tym razem zgarnął maksymalną pulę punktów. To nie przypadek. Ten jeden z największych w kraju funduszy szczylił się też tytułem najlepszego funduszu w całej Europie Środkowo-Wschodniej (według prestiżowego brytyjskiego miesięcznika „Investment & Pensions Europe”).

Drugie miejsce zajął niewielki Polsat (rok wcześniej był trzeci). Warto jednak zauważyć, że jego zeszłoroczne osiągnięcia inwestycyjne nie były najlepsze i mogły mu zaszkodzić w przyszłości.

Na ostatnie medalowe miejsce niespodziewanie wskoczył Commercial Union. To zasługa przede wszystkim coraz lepszych wyników w pomnażaniu składek.

Z podium spadły natomiast DOM oraz PZU Złota Jesień.

Z pozostałych funduszy warto zwrócić uwagę na AIG, który systematycznie nie pie się w górę, oraz Skarbiec i Pocztynion, które opuściły w końcu ostatnie pozycje w rankingu „Gazety”.

◆ Dziękujemy za współpracę Pension Research Institute z Karoliny Północnej (USA)

Ranking funduszy emerytalnych za 2005 r. – punktacja

Pozycja	Fundusz emerytalny	Wynik inwestycyjny 2005 r.*	Stabilność formy**	Rzeczywisty przyrost składek***	Suma punktów	Miejsce w rankingu za 2004 r.
1	ING Nationale-Nederlanden	15	15	30	60	1
2	Polsat	7	14	28	49	3
3	Commercial Union	13	9	24	46	5
4	DOM	10	7	26	43	3
4	Generali	12	11	20	43	4
5	PZU Złota Jesień	6	13	22	41	2
6	AIG	14	6	18	38	9
7	SAMPO	5	12	16	33	6
8	Winterthur (dawnej Credit Suisse L&P)	8	5	16	29	6
9	Bankowy	3	10	12	25	5
10	Allianz	1	9	8	18	7
10	Skarbiec Emerytura	9	1	8	18	11
11	Pocztynion	11	2	4	17	12
12	Pekao	2	3	10	15	8
13	Ergo Hestia	4	4	2	10	10

*wzrost jednostki rozliczeniowej w ub.r.

**średnia pozycja we wszystkich rankingach KNUiFE

***od sierpnia 1999 roku, uwzględnia wszystkie opłaty i prowizje